

Aan: Statenfractie Partij van de Arbeid, mevr. A. de Boer-Leijnsma

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47: POP3 misgelopen subsidie paneerkaasmakerij Harmelen	TELEFOONNUMMER	+31643205474
		E-MAILADRES	linda.wassink@provincie-utrecht.nl
DATUM	04-07-2023	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1557500171-14435	TEAM	NEL
CONTACTPERSOON	Linda Wassink-de Ligt		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte mevrouw de Boer-Leijnsma,

Bijgaand de beantwoording van de door u gestelde vragen.

Toelichting (vragensteller):

De families Van Soest en Singh werken met elkaar samen te Harmelen. Van bijna alle melk van melkveehouder Van Soest maakt ondernemer Singh Rattan Indiase paneerkaas op het erf van Van Soest.

Hiervoor zouden zij € 243.000,- subsidie ontvangen, tot er twee dagen te vroeg werd geïnvesteerd. Provincie trok zonder pardon subsidie in, zo bericht de media (AD, 9 juni 2023).

Wij hebben hierover de volgende vragen:

1. Is GS op de hoogte van deze situatie en wat is de rol van de provincie Utrecht hierin geweest?

Antwoord

Ja, provincie is hiervan op de hoogte. Het subsidieloket heeft op 20 september 2022 subsidie verleend. Subsidieverlening is een voorlopig besluit waarin wordt vastgelegd op welk bedrag de aanvrager recht heeft als hij volgens de voorwaarden de activiteit uitvoert. Na deze subsidieverlening bleek dat de uitvoering van de activiteit, het project, al was gestart nog voordat de subsidieaanvraag was ingediend. De aanvrager had zich daarmee niet gehouden aan de geldende voorwaarden. Toen dit feit op 11 januari 2023 boven tafel kwam, hebben provincie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO: betaalorgaan van POP3 dat EU-conformiteit bewaakt) mogelijke oplossingsrichtingen verkend. Er is echter de conclusie getrokken dat de subsidie moest worden ingetrokken, omdat er niet is voldaan aan de voorwaarden voor subsidieverlening.

2. Hoe kan het dat een innovatief, kansrijk plan geen subsidie meer krijgt, omdat twee dagen voor de subsidieaanvraag een aanbetaling is gedaan?

Antwoord

Om in aanmerking te komen voor subsidie, mag niet alvast met het project zijn gestart voordat de subsidie is aangevraagd. Deze regel is er, omdat uitsluitend subsidie wordt verleend als die subsidie een stimulerend effect heeft. In het geval een project blijkbaar ook al zonder subsidie kon worden gestart, en het stimulerend effect blijkbaar niet nodig is, dan mag daarvoor geen gemeenschapsgeld uit de EU voor worden gebruikt. Het betekent beslist niet dat het project niet waardevol zou zijn. Dat blijkt ook wel, want het project heeft van de onafhankelijke adviescommissie die de ingediende subsidieaanvragen heeft beoordeeld, voldoende punten gekregen om voor subsidie in aanmerking te komen. Zoals gezegd, er is echter niet aan de subsidievoorwaarden voldaan, doordat al voor de aanvraag was gestart met het project. Er is overigens een bezwaar ingediend waarvan de procedure nog loopt. De hoorzitting daarvan is nog niet gepland.

3. Wat wordt verstaan onder 'de start van het project'? Toelichting: het ging hier om een aanbetaling voor iets wat pas vier maanden later geleverd zou worden.

Antwoord

Vorbereidingshandelingen voor de uitvoering van de activiteit mogen soms wel worden verricht, voordat de subsidieaanvraag wordt ingediend. Vorbereidingskosten zijn kosten die aantoonbaar gemaakt zijn om te komen tot een projectplan en betreffen slechts de kosten van architecten, ingenieurs en adviseurs, kosten van adviezen over duurzaamheid op milieu- en economisch gebied of kosten van haalbaarheidsstudies. Een handeling die verder gaat dan enkel het treffen van voorbereidingen en waarmee echt een verplichting wordt aangegaan, wordt gezien als de daadwerkelijke (start) uitvoering van het project. In dit geval is de uitvoering te vroeg gestart door het doen van betalingen van eerste termijnen op twee grote offertes die de kern van het project behelzen. Daarmee is de subsidie-aanvrager een niet vrijblijvende verplichting aangegaan.

4. Op welke wijze zijn de ondernemers bijgestaan door de Provincie Utrecht in het zoeken naar een oplossing?

Antwoord

Het POP3 Subsidieloket en RVO zijn in overleg getreden om oplossingsrichtingen te verkennen. Vervolgens is de uitkomst (er zijn geen mogelijkheden gevonden) besproken met aanvrager van de subsidie. Daarna is binnen de provincie verder gezocht naar oplossingen, maar niet gevonden.

5. Bent u bekend met een soortgelijke casus in Zuid-Holland, waar de Gedeputeerde Staten de subsidie uiteindelijk wél heeft toegekend?

Antwoord

Ja. Daarover is contact geweest met Zuid-Holland. Die casus is niet vergelijkbaar en had niet te maken met een te vroege start van een project.

6. Kan de redenering die Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland heeft gebruikt ook bij de casus in Utrecht worden gehanteerd?

Antwoord

De oplossing van Zuid-Holland is op deze casus niet toepasbaar. De RVO was van mening dat het soort investeringen niet paste binnen de POP-kaders van de EU. Provincie Zuid-Holland had daar een ander standpunt in, omdat de kaders ruimte gaven voor een andere interpretatie.

7. Hoe verhoudt deze gang van zaken zich t.o.v. het voornemen van de overheid om het vertrouwen van burgers in de politiek te doen toenemen en t.o.v. de ontwikkeling in de rechtsspraak om 'het burgerperspectief' beter te beschouwen?

Antwoord

Het vangnet dat met het oog op de menselijke maat zijn werk zou moeten doen, ziet op gevallen waarin burgers worden getroffen door een onevenredig besluit. Het gaat om een mogelijkheid om af te wijken als de

uitkomst van een wetstoepassing onevenredig is, in het licht van de bedoeling van die wet. Die situatie doet zich hier niet voor. De bedoeling van de wet is nu juist om geen subsidie toe te kennen in gevallen waarin de activiteit al is gestart, omdat subsidie een stimulerend karakter moet hebben.

Het volgen van de lijn dat toch oplossingsgericht een subsidie zou worden toegekend, klinkt praktisch en welwillend voor deze aanvrager. Er zijn zwaarwegende redenen om dat niet te doen.

Het volgen van die lijn brengt allereerst mee dat een besluit genomen zou worden dat in strijd is met de subsidieregels (waarin het moment van het indienen van de aanvraag bepalend is). Zo'n besluit voldoet dus niet aan de eisen van rechtmatigheid.

De gedachte vanuit de media dat het intrekken van de subsidie onnodig benadelend is voor de aanvrager is in deze concrete casus voor deze individuele aanvrager goed voor te stellen. Populair gezegd: er is nog geld in de subsidiepot en de investering voldoet overigens ook aan alle eisen, dus waarom zou de provincie niet gewoon subsidie verlenen? Maar de provincie kan niet anders dan 'moeilijk doen' en de regeling naar de letter van de wet toepassen. Met het accepteren van de soepele benadering – het bieden van gelegenheid om ná het starten van een project nog een aanvraag om subsidie in te dienen – zet de provincie namelijk een toekomstige lijn uit over de algemene toepassing van de hier geldende regels. Omdat er niet gebleken is van zodanige specifieke en individuele omstandigheden dat je dit als een eenmalige afwijking kunt zien, zou dit vanaf nu tot een standaard invulling met een ongewenste precedentwerking voor toekomstige gevallen leiden. Anders gezegd: als nu wordt toegestaan dat deze aanvraag 'achteraf' kan worden ingediend voor reeds gestarte projecten, dan vraagt de rechtsgelijkheid dat dat ook wordt toegestaan voor andere zaken in de toekomst. Dat staat haaks op de tekst en de systematiek van de regeling.

Naast deze juridische argumenten is er ook een financieel argument om dit niet toe te staan. Het alsnog verlenen van de subsidie zou in strijd zijn met Europese POP3-regels. De provincie dient een declaratie bij de Europese Commissie in. De Auditdienst Rijk (ADR) controleert in Nederland declaraties aan de Europese Commissie. Daarbij zijn de voorschriften uit de Europese regelgeving leidend. De lidstaat Nederland is gehouden aan een deugdelijke verantwoording naar Brussel. Als bij een controle in het kader van de rechtmatigheidstoets dit dossier wordt gecontroleerd kan dit tot een aanzienlijke sanctie leiden. Het Rijk kan in een controle de onrechtmatigheid in het dossier constateren en deze 'fout' extrapoleren naar andere dossiers, vanuit de gedachte dat deze fout mogelijk ook in andere dossiers is gemaakt. In dat geval is een grotere korting op EU-middelen het gevolg. Een gemaakte fout in een individueel dossier kan, doordat deze doorgetrokken wordt naar vergelijkbare dossiers in Nederland, leiden tot een boete. Omdat het ook andere dossiers in Nederland zal treffen, strekt het risico zich uit over alle andere provincies en daarom zal de provincie Utrecht zich bestuurlijk moeten verantwoorden naar de andere provincies waarbij uiteindelijk de rekening bij de provincie Utrecht terecht zal komen.

Tot slot, en ook naar aanleiding van vragen van andere Statenfracties, willen we meegeven dat de ambtenaren die dit dossier in behandeling hebben, zowel bij de provincie als bij RVO, niet ongevoelig zijn voor deze ontstane situatie. Hoewel iedereen meevoelt met de betrokkenen, is naar eer en geweten door de provincie gehandeld. Het is jammer dat de media een onevenwichtig beeld van de zaak geven, maar dat betekent niet dat dit tot een andere uitkomst kan leiden.

Aangedragen oplossingen, zoals de betalingen van eerste termijnen terugstorten, of antedateren van documenten, worden gezien als schijnconstructies waarbij het stimulerend effect van de subsidie nog steeds niet aangetoond wordt en ze geven geen eerlijke weergave van de werkelijke gang van zaken. Hieraan is dan ook niet meegewerkt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen